

JOANA RAILAITĖ- SLUČKIENĖ-NERINGA

1920 08 05–1949 10 28

Šiaurės Rytų Lietuvos (Karaliaus Mindaugo) partizanų srities vadas Antanas Slučka-Šarūnas su partizanų aplankyti atėjusiomis ryšininkėmis. Ne vėliau kaip 1949 m. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Algimanto apygardos partizanės seserys Zuzana Marija Railaitė-Lakštingala ir Joana Railaitė-Neringa. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Kryžius ir paminklinis akmuo šioje vietoje buvusioje Jovaišų sodyboje įrengtame Karaliaus Mindaugo partizanų srities štabo bunkeryje 1949 m. spalio 28 d. MGB vidaus kariuomenės 298-ojo šaulių pulko kareivių vykdytos karinės čekistų operacijos metu susisprogdinusiems srities vadui Antanui Slučkai-Šarūnui, jo žmonai štabo narei Joanai Railaitei-Slučkienei-Neringai ir partizanui Juozui Jovaišai-Lokiui atminti. Anykščių r. Andrioniškio sen. Butkiškio k. Butkiškio miško v. pakraštys. Bendras kryžiaus ir paminklinio akmens, paminklinio akmens priekinės plokštumos vaizdas. Atidengti 1990 m. liepos 18 d. R. Trimonienės nuotr., 2008 m.

Joana Railaitė gimė 1920 m. rugpjūčio 5 d. Antano Railos ir Kotrynos Brazauskaitės Railienės šeimoje Kėdainių aps. Šėtos vls. Čerelių k. Kartu augo 3 broliai Julius Zenonas (g. 1923 m.), Juozas (g. 1925 m.) ir Antanas (g. 1934 m.) bei seserys: Zuzana Marija (g. 1927 m. balandžio 11 d.), Genovaitė (g. 1929 m.), Birutė Bernadeta (g. 1931 m.) ir Vilija Zita (g. 1936 m.). 1938 m. gimęs broliukas Petras mirė po kelių dienų.

Railos turėjo septyniolika hektarų žemės, buvo darbštūs, tikri katalikai ir tikri Lietuvos patriotai. Vaikus nuo mažens pratino prie darbo, todėl duonelės netrūko. Vienkiemis skendėjo jazminų ir bijūnų žieduose. Mama svajojo, kad jos vaikai bus mokyti. Taip ir buvo: vienas vaikas mokėsi Kaune, antras – Panevėžyje, trečias – Lančiūnovoje, ketvirtas – Šėtoje, penktas – Troškūnuose, o mama vos spėdavo visus aplakstyti su ryšulėliu maisto. Bet nesiskundė ir nedejavo.

Joana baigė Veprių (Ukmergės aps.) žemės ūkio mokyklą, vėliau – buhalterių kursų Kaune. Kurį laiką dirbo Pagirių (Ukmergės aps.) smulkaus kredito draugijos banke, vokiečių okupacijos metais – Krekenavos (Panevėžio aps.) kooperatyve. Čia susipažino su Stasiu Varčiūnu ir už jo ištekėjo. S. Varčiūnas buvo baigęs karo mokyklą ir paskirtas policijos viršininku Astravoje (Zarasų aps.), po to – Kuršėnuose (Šiaulių aps.). Ten 1943-ųjų rugpjūtį jį ir nušovė rusų desantininkai, raudonieji partizanai. Joana liko su mažu sūneliu. Kurį laiką gyveno Ukmergėje. Prasidėjus antrajai rusų okupacijai slapstėsi, kad neišvežtų. 1947 m. ištekėjo už Algimanto apygardos partizanų vado Antano Slučkos-Šarūno ir ryžosi su juo eiti Lietuvos laisvės ir kovos keliu. Buvo Karaliaus Mindaugo partizanų srities štabo sekretorė.

Žuvo 1949 m. spalio 28 d. Anykščių aps. Andrioniškio vls. Butkiškio vnk. Jovaišų sodyboje įrengtoje Karaliaus Mindaugo partizanų srities štabavietėje kartu su vyru srities vadu A. Slučka-Šarūnu ir bendražygiu Juozu Jovaiša-Lokiu.

Joanos brolis Juozas Raila buvo suimtas 1945 m. kovo 20 d. Perėjęs visas Sibiro golgotas 1954 m. grįžo į Lietuvą. Sesuo Zuzana Marija Railaitė mokytojavo Anykščių vls. Sudeikių pradžios mokykloje Birutės Korsakovaitės pavarde. Vėliau tapo Algimanto apygardos Šarūno rinktinės Jaunimo būrio partizane slapyvardžiu Lakštingala. Žuvo 1949 m. balandžio 27 d. Anykščių aps. Viešintų vls. Šimonių girioje kartu su 5 bendražygiais. Sesuo Genovaitė Railaitė taip pat buvo mokytoja. Iki 1949 m. spalio mėn. buvo Algimanto apygardos Šarūno rinktinės partizanų ryšininkė slapyvardžiu Milda. Suimta 1951 m. Išvežta į lagerį. 1956 m. grįžo į Lietuvą.

1999 m. lapkričio 15 d. J. Railaitei-Varčiūnienei pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).